

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XX., číslo 14

16. 7. 2023 / neprodejné

Z OBSAHU	Co je nadpřirozený smysl pro víru?	05
	Odpustíš ten hřích, jemuž jsem se vyhýbal rok i dva, však déle v něm libuji?	09
	K takzvanému „manželství pro všechny“ – aneb „drž hubu a plav!“	12

Foto: Klara Kalinova / Člověk a Víra

Změnit sám sebe

Určitě se člověk těší na ten čas dovolených, odpočinku. Nejen aby si orazil, nabral nových sil, poznal něco z krás země nejen vlastní, ale také možná aby si odpočinul od starosti nejen vlastních, starostí, problému nebo těžkostí společnosti, světa. Na chvíli zapomenout...

Tím ovšem tyto skutečnosti nezmizí, nevyřeší se, zůstávají a ovlivňují nás, působí, ať už si to uvědomujeme nebo ne.

Je to však také období poutí, oslav svatých, sv. Jan Křtitel, sv. Petr a Pavel, sv. Prokop, sv. Cyril a Metoděj, sv. Benedikt a mnozí další. Zmiňují je proto, že všichni žili a působili v časech, které měli, ne-li podobné, tak ještě větší problémy, starosti, obtíže či nemoce společnosti. A dovedli se s nimi popasovat. Ukázali, jak ve svém životě nechat jednat Boha, jak se nechat vést Božím slovem. Právě to může být

a chce být příležitostí, jak se nechat nejen inspirovat k tomu, jak pak v každodenním životě se stavět vůči tomu a zvládat to, co nás obklopuje a má na nás vliv.

Autor knihy *Benediktova cesta* Rod Dreher výstižně popisuje stav dnešní společnosti a jak je vnímán Bůh. Bůh existuje, stvořil a řídí svět a dohlíží na lidský život na zemi. Bůh chce, aby lidé byli k sobě dobří, přívětiví a slušní, jak to učí bible a většina světových náboženství. Hlavním cílem lidského života je být šťastný a mít ze sebe dobrý pocit. Boha do svého života nemusíme výrazněji zapojovat, s výjimkou případů, kdy má vyřešit nějaký problém. Dobří lidé jdou po smrti do nebe. Do tohoto postoje se nenápadně vplížila záměna – člověk je středem a Bůh je někde bokem. A z tohoto mnohdy klíčí a rostou problémy a těž-

kosti dnešní doby.

A právě sv. Benedikt, který žil v době, kdy se rozpadla římská říše, důsledek to stavu společnosti, jejímž středem byl člověk, si to nejenom uvědomoval, ale vlastním postojem, životem a geniálně pak svou řeholí ukázal, jaký je lék na mnohé bolesti a nemoce tehdejší společnosti. Ukázal to základní, co by mělo být vlastní každému člověku, stará, ale stále platná moudrost a pravda, že nemohu změnit celý svět, ale mohu změnit sám sebe. Samozřejmě, že jen s pomocí Boží.

V úplné stručnosti : řád, modlitba, práce, askeze, stabilita, společenství, pohostinnost, vyváženost.

*P. Maximilián R. Rylko, O.Praem.,
administrátor Římskokatolické farnosti
Keblov*

Martin David jmenován biskupem ostravsko–opavským

Papež František jmenoval Mons. Martina Davida sídelním biskupem ostravsko–opavské diecéze.

Pontifikální mše svatá s biskupy, Sazovice.
Foto: Radek Hanskut / Člověk a Vira

Svatý otec 4. července jmenoval Jeho Excelenci Mons. Martina Davida biskupem

ostravsko–opavské diecéze a přeložil ho tak z titulárního stolce Tucca v Numidii a z úřadu pomocného biskupa ostravsko–opavské diecéze.

Mons. Martin David se narodil 15. srpna 1970 v Čeladné v ostravsko–opavské diecézi. Po absolvování vojenské služby studoval na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Na kněze byl vysvěcen 24. června 2000, inkardinován byl v Ostravsko–opavské diecézi. Zastával tyto funkce: vikář farnosti Panny Marie v Opavě (2000–2002); administrátor farnosti ve Stěbořicích a Hlavnici (2002–2005); farář ve Stěbořicích; od roku 2006 tajem-

ník diecézní liturgické komise a od roku 2008 generální vikář, člen kolegia konzultorů a kněžské rady.

Dne 7. dubna 2017 byl jmenován titulárním biskupem v Tucca v Numidii a pomocným biskupem ostravsko–opavské diecéze. Dne 1. června 2020 byl jmenován apoštolským administrátorem *sede plena* ostravsko–opavské diecéze a 21. února 2022 apoštolským administrátorem *sede vacante* téže diecéze.

Mons. Martin David je také předsedou liturgické komise při České biskupské konferenci.

Vatican News

Prohlášení ČBK k aktuálnímu dění ohledně manželství a rodiny

Čeští a moravští biskupové vydali první den 136. plenárního zasedání na Velehradě, 5. července 2023, společné prohlášení k aktuálnímu dění ve společnosti, které se týká rodiny, manželství a tzv. Istanbulské úmluvy. Text přinášíme níže.

Prohlášení ČBK k aktuálnímu dění ohledně manželství a rodiny

S ohledem na aktuální veřejnou diskusi ohledně některých aspektů manželství a rodiny chceme připomenout, že k Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, která bývá stručně nazývána Istanbulská úmluva, jsme 13. května 2018 vydali pastýřský list,¹ a pak svůj názor podrobně odůvodnili v textu podepsaném zástupci různých křesťanských církví.²

Náš názor se v tomto nemění. Máme za to, že úmluva je dokumentem, který není pro země jako Česká republika potřebný ani přínosný. Naopak. Degraduje vztah mezi mužem a ženou na antagoni-

stické měření sil a programově relativizuje hodnoty evropské kultury a jejich předávání dalším generacím. Vnímáme, že slouží plíživému pronikání ideologie genderu, kterou papež František opakovaně nazývá „jednou z nejnebezpečnějších ideologických kolonizací“³, do společnosti.

S obavami též sledujeme snahy legalizovat vztah osob stejného pohlaví jako „manželství“ a děkujeme zákonodárcům, kteří takovou úpravu odmítají. Manželství je založeno na věrném spojení muže a ženy, které je otevřeno přijetí dětí, a jako takové se těší podpoře státu. Harmonická

rodina tvořená otcem a matkou je nejlepším prostředím pro výchovu dětí.

Kde bere naše společnost odvahu upřít budoucím dětem právo na to mít a znát svou matku a otce? Nejedná se o nový druh násilí páchaného na dětech? Souzníme s papežem Františkem, že oslabování rodiny, která je založena na nerozlučném spojení muže a ženy, a její právní dekonstrukce společnosti neprospívá a překáží lidem v jejich rozvoji. Neexistuje žádný důvod, který by umožnil stanovit podobnost či analogie, a to ani vzdálené, mezi homosexuálními svazky a Božím záměrem s manželstvím a rodinou.⁴

*Biskupové Čech, Moravy a Slezska
Velehrad, 5. července 2023
Církev.cz*

1 https://cbk.cirkev.cz/dokumenty/spolecny-list-ceskych-a-moravskych-biskupu-ke-schvalovani-tzv-istanbulske-umluvy_10

2 https://cbk.cirkev.cz/dokumenty/stanovisko-k-zameru-ratifikace-istanbulske-umluvy_11

3 např. František: <https://www.vaticannews.va/cs/papez/news/2023-03/papez-frantisek-pro-argentinsky-denik-snim-o-spravedlivejsi-ot.html>; František: *Maďarsko 28. dubna 2023, projev k občanským autoritám*; <https://www.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2023/april/documents/20230428-ungheria-autorita.html>

4 srov. František: *Amoris laetitia* 52–53, 251

SLOVO KNĚZE

Plnomocné odpustky ke Dni prarodičů a seniorů

Apoštolská penitenciárie v souvislosti se Světovým dnem prarodičů a seniorů, který papež František ustanovil na čtvrtou neděli v měsíci červenci, nabízí příležitost k získání plnomocných odpustků věřícím, kteří se 23. července zúčastní mše svaté, již bude papež předsedat ve Vatikánské bazilice, ale také těm, kteří v tento den věnují čas návštěvě lidí v pokročilém věku, zejména těch, kteří jsou osamělí, nemocní nebo postižení a rovněž tak nemocným, kteří se duchovně připojí k bohoslužbám.

Foto: Vatican Media

Kdybychom se zeptali kohokoli, kdo je školou povinný, co je na létě nejdůležitějšího, tak s největší pravděpodobností odpoví, že prázdniny. Vznese-li však dotaz, se kterým světce jsou prázdniny spojeny, odpovědi budou různé. Někdo odpoví pokrčením ramen, jiný podle toho, kam se chystá v létě na pouť nebo duchovní cvičení. Kdyby tuto otázku někdo položil mne, tak odpovím sv. Jan Křtitel. Slavnost jeho narození značí totiž, že za týden už budou prázdniny a památka jeho smrti, jako by nás vracela do reality, že s prázdninami je třeba se opravdu rozloučit. Ne tak se samotným světce.

Na začátku svého veřejného působení ukazuje na Ježíše, který přichází, aby sňal hříchy celého světa a na konci umírá pro svou věrnost Božím zákonu. Celý svůj život podřídil službě, ke které byl Bohem povolán – být „hlasem volajícího na poušti“, který žádá po svých posluchačích jedno; upravit cestu Pánu. Prázdniny a čas dovolených je pro mnohé příležitostí i k tomu na našich životních cestách poněkud zpomalit a zamyslet se nad tím, zda jdeme stále tím správným směrem, nebo zda nehledáme nějakou zkratku, ať již pro sebe či pro druhé. Vždyť ani Jan nehledal pro Heroda nějakou zkratku, naopak zcela jasně mu ukázal kudy musí jít, aby v Božích očích nalezl zalíbení. Nehledal pro Herodovu hříšné soužití s Herodiadou omluvu ani pochopení, nehovořil o toleranci ani o Herodově právu na štěstí. Jenom stručně a jasně: „Není dovoleno, abys ji měl za ženu.“ (Mt 14,4) O sv. Janu lze tedy říci, že nejen slova ale celý život byl praxí toho, co pravil svým učedníkům Kristus: „Vaše slovo buď ‚ano, ano – ne, ne‘; co je nad to, je ze zlého.“ (Mt 5,37)

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

Plnomocné odpustky pro prarodiče, seniory a všechny věřící, kteří se 23. července u příležitosti třetího Světového dne prarodičů a seniorů v duchu pokání a lásky zúčastní mše svaté, které bude v 10 hodin dopoledne ve Svatopetrské bazilice předsedat papež František, nebo jiných liturgií, které se budou konat po celém světě. Možnost k jejich získání stanoví dekret Apoštolské penitenciárie, kterým se přijímá žádost předložená kardinálem Kevinem Josephem Farrellem, prefektem Dikasteria pro laiky, rodinu a život a který připomíná obvyklé podmínky pro získání plnomocných odpustků: svátostnou zpověď, eucharistické přijímání a modlitbu na papežovy úmysly.

Plnomocné odpustky, tedy „odpuštění časného trestu před Bohem za hříchy, které již byly prominuty co do viny“, jak je definuje *Katechismus katolické církve*, se udělují také věřícím, kteří na Světový

den prarodičů a seniorů věnují přiměřený čas tomu, aby navštívili fyzicky nebo virtuálně, staré lidi žijící v nouzi nebo v těžkostech, jako jsou nemocní, opuštění nebo postižení.

Budou je moci získat za předpokladu, že se odpoutají od jakéhokoli hříchu a hodlají co nejdříve splnit tři obvyklé podmínky, upřesňuje Apoštolská penitenciárie, také nemocní senioři a všichni ti, kteří z vážného důvodu nemohou opustit své domovy, se duchovně spojí s bohoslužbami Světového dne prarodičů a seniorů a obětují milosrdnému Bohu své modlitby, bolesti a utrpení svého života.

Apoštolská penitenciárie žádá kněze, aby se pohotově a s velkorysostí dali k dispozici ke slavení svátosti pokání, aby věřící mohli dosáhnout této Boží milosti.

Církev.cz

NECHTE OBOJÍ SPOLU RŮST AŽ DO ŽNÍ

23. července 2023 – 16. neděle v mezidobí – Mt 13,24–43

Jan Zlatoústý

V předchozím podobenství mluvil Pán k těm, kdo nepřijímají Boží slovo. Zde mluví o těch, kteří přijímají zkaženou řeč. V tom totiž spočívají ďáblovy úklady, že do pravdy vždy zasévá blud, a proto je řečeno: A řekl jim další podobenství.

Pak ukazuje, jaké jsou ďáblové úskoky: Zatímco však lidé spali, přišel jeho nepřítel, nasadil koukol mezi pšenici a odešel. Ukazuje zde, že blud jde po pravdě, což dokládá průběh věcí. Po prorocích totiž přišli falešní proroci, po apoštolech falešní apoštolové a po Kristu Antikrist. Dokud totiž ďábel nevidí, koho by mohl napodobit nebo na koho by mohl číhat, nepokouší. Když tedy vidí, že jeden přináší stonásobný výnos, jiný šedesátinásobný a další třicetinásobný, a nemůže zakořenit a udusit, svádí jinými podvody. Přidává své vlastní a přibarvuje je mnoha podobenstvími, aby se snadno zmocnil těch, kdo se dají oklamat. Proto neříká, že seje nějaké jiné semeno, ale koukol, který se na pohled do jisté míry podobá obilí. Tak se také projevuje ďáblova zloba: zasel, když už bylo vše hotovo, aby rolníkovu úsilí ještě více uškodil.

Augustin

A říká: „když lidé spali“. Když církevní představitelé jednali nedbale nebo se apoštolové uložili ke spánku smrti, přišel ďábel a zasel ty, kteří jsou podle Pánova výkladu syny Zlého. A je spravedlivá otázka, zda jsou to heretici, nebo katolíci, kdo žije špatně. Když však říká, že jsou zasety mezi pšenici, zřejmě tím naznačuje, že patří do jednoho společenství. Ale on sám vykládá pole nikoli jako církev, nýbrž jako tento svět, a proto se jím správně rozumí heretici, kteří jsou v tomto světě smícháni s dobrými. A ty, kteří jsou ve stejné víře špatní, považuje spíše za plevy než za koukol. Plevy mají společný základ a kořen s pšenicí... Zdá se, že schizmatiči se podobají poškozeným klasům nebo polámaným či odříznutým stéblům obilí vyvrženým z pole. Každý heretik nebo

Isaac van Swanenburg: Podobenství o plevě mezi pšenicí (1590–1610)

schizmatik však nemusí být nutně fyzicky oddělen od církve... Mnozí jsou Církví opotřebováni, když neodhaluje její nepravdy tak, aby přitáhla pozornost mas. A když to udělají, budou ostrakizováni... Když tedy ďábel zasel zvrácené bludy a falešné názory, to znamená, že přidal hereze tam, kam přišlo Kristovo jméno, sám se náležitě skryl a zůstal zcela skrytý: to je to, co znamenají tato slova: „a odešel“... Je třeba rozumět tomu, že Pán v tomto podobenství (jak uzavírá ve výkladu) slovem plevel označil všechny, nejen některé, ale všechna pohoršení a ty, kdo nesou nepravost (srov. Mt 13,41).

Jeroným

Ďábel je nazýván nepřátelským člověkem, protože opustil božskou bytost. V žalmu je o něm napsáno: „Je to ďábel: Povstaň, Pane, ať se člověk nepovyšuje.“ (Ž 9,20). Ať tedy ten, kdo je přítomen v Církvi, nespí, aby svou nedbalostí nevrhl nepřátelský člověk kouzlo, tj. učení heretiků.

Dává totiž prostor pro pokání. A je to pro nás napomenutí, abychom bra-

tra rychle neodřízli. Může se totiž stát, že ten, kdo je dnes zkažen zhoubným učením, to zítra přehlédně a začne hájit pravdu; proto se dodává: neboť při sběru koukolu byste mohli vytrhat i pšenici.

Raban

A říká: dokud všechno nezksvasí, neboť láska vzbuzená v naší mysli má růst, dokud nezksvasí celou mysl k její dokonalosti. Zde začíná a v budoucnu bude dovezena k dokonalosti.

Všimněte si, že se říká „a ti, kdo nesou nepravost“, a ne ti, kdo páchají nepravost. Do věčných muk nemají být vydáni ti, kdo se obracejí k pokání, ale pouze ti, kdo zůstávají ve svých hříších.

Tomáš

Nebo jinak. Těmi, kdo dávají pohoršení bližnímu, lze rozumět příležitost k rozhořčení nebo zkáze, a těmi, kdo hlásají nepravost, všechny hříšníky.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

CO JE NADPŘIROZENÝ SMYSL PRO VÍRU?

Ing. Vojtěch Macek před nějakou dobou uveřejnil v *Monitoru* článek, kde kladl otázky nad některým pojetím synodálního procesu.¹

Myslím, že mu tam podařilo, jak se říká, „udeřit hřebík na hlavičku“, tj. dobře formulovat určité problémy. Jedna část článku¹ se také zastavuje u otázky smyslu pro víru, a to plným právem, neboť právě on hraje v synodálním procesu jednu z hlavních úloh. V této souvislosti se zdůrazňuje, že „je potřeba bdít“ nad jeho správnou definicí. Bereme tato slova jako určitou výzvu a v následujícím článku se o požadovanou definici snažíme. Dobrým průvodcem je zde dokument Mezinárodní teologické komise (MTK) o smyslu pro víru z roku 2014.²

Pojem nadpřirozeného smyslu pro víru

Při definování smyslu pro víru (*sensus fidei*) je vhodné si nejprve uvědomit, že víra není pouze individuálním dobrem, nýbrž obecným dobrem, darovaným Bohem celé Církvi. Církev jako novozákonní Boží lid je tak v návaznosti na starozákonní Boží lid vpravdě prorockým lidem, který jako společenství přijímá s pochopením Boží slovo a hlásá ho celému světu.

Celá Církev tudíž věří: její víra se neprojevuje pouze oficiálním hlasem pastýřů, hlasem učitelského úřadu Církve neboli magisteria, ale také a prvotně vyznáváním všemi věřícími. A právě k tomuto vyznávání pravé víry jsou věřící Duchem Svatým vybaveni nadpřirozeným smyslem pro víru. Celek věřících se díky němu těší při vyznávání víry neomylnosti, kterou nazýváme „neomylností ve věření“ (*infallibilitas in credendo*), abychom ji odlišili od „neomylnosti v učení“ (*infallibilitas in docendo*), kterou se ve svých vrcholných vyhlášeních vyznačuje magisterium. Vztah mezi obojí neomylností

Fra Angelico: Fiesolský oltářní obraz – detail Všichni svatí (cca 1420)

je takový, že neomylnost ve věření je prvotní a základní a neomylnost v učení je k ní zaměřená: nejprve je a musí být neomylná celá Církev ve vyznávání pravé víry a neomylné vyučování magisteria je k tomuto neomylnému vyznávání pravé víry zacíleno.

I když se výraz *sensus fidei* nenachází výslovně v Písmu svatém a v nauce Církve do II. vatikánského koncilu, to, co je jeho obsahem, je Písmem svatým jasně dosvědčeno³ a je přítomno v životě Církve od jejího počátku. Skutečnost smyslu pro víru byla také postupně stále hlouběji reflektována teology a zmiňována magisteriem. Jak už bylo naznačeno, *sensus fidei* je pak výslovně přítomen v dokumentech II. vatikánského koncilu. Nejvýznamnější nauku o něm nacházíme v 12. čísle konstituce *Lumen gentium*:

Svatý Boží lid má účast také v Kristově prorockém poslání tím, že rozšiřuje jeho živé svědectví především životem víry a lásky, a tím, že podává Bohu obět chvály,

ovoce rtů vyznávajících jeho jméno (srov. Žid 13,15). Celek věřících, kteří mají pomazání od Svatého, se nemůže mýlit ve víře. Tuto svou neobyčejnou vlastnost projevuje prostřednictvím nadpřirozeného smyslu pro víru celého lidu, když „od biskupů až po poslední věřící laiky“⁴ dává najevo svůj obecný souhlas ve věcech víry a mravů. Tento smysl pro víru probouzený a udržovaný Duchem pravdy, působí, že Boží lid – pod vedením posvátného učitelského úřadu Církve, který věrně poslouchá – nepřijímá už pouze lidské slovo, nýbrž skutečně slovo Boží (srov. 1 Sol 2,13), neúchylně lne k „víře jednou provždy křesťanům svěřené“ (Jud 3), proniká do ní stále hlouběji správným usuzováním a stále plněji ji uplatňuje v životě.

Tento zásadní text můžeme vzít jako výchozí bod pro stanovení pojmu smyslu pro víru. Nejprve je vhodné učinit určité vyjasnění termínů. Dosud jsme hovořili o „smyslu pro víru“ (*sensus fidei*), případně doplněném přívlastkem

1 Srov. *Pastýři, kde jste?*. RC Monitor, 20, č. 4 (2023), s. 15.

2 Srov. *Mezinárodní teologická komise: Sensus fidei v životě církve*. Přel. a ed. Ctirad Václav Pospíšil. Praha: Krystal OP, 2015 [zkracujeme: MTK: *Sensus*].

3 Srov. Jn 14,17; 16,12–15; 1 Kor 2,16; Ef 1,17–19; Flp 1,9 a zvláště 1 Jn 2,20–21,27.

4 Sv. Augustin: *De Praedestinatione Sanctorum*, c. 14, n. 27. In: *PL* 44, sl. 980.

„nadpřirozený“ (*supernaturalis*). Dalším užívaným výrazem je „mysl věřících“ (*sensus fidelium*). Zatímco první termín *sensus fidei* je více objektivní: ukazuje více na to, že je něčím vepsaným do samotné víry, tento druhý výraz *sensus fidelium* je více subjektivní: zdůrazňuje jeho nositele čili podměty. Plodem smyslu pro víru v celku věřících je pak „obecný souhlas ve věcech víry a mravů“ (*universalis consensus de rebus fidei et morum*) neboli „souhlas věřících“ (*consensus fidelium*). V dokumentech II. vatikánského koncilu se také setkáme s výrazy „katolický smysl“ (*sensus catholicus*), „křesťanský smysl“ (*sensus christianus*), „apoštolský smysl“ (*sensus apostolicus*), „mysl pro Krista a Církev“ (*sensus Christi et Ecclesiae*) či „mysl pro společenství s Církví“ (*sensus communionis cum Ecclesia*).

Vyjdeme-li z nejužívanějšího termínu „nadpřirozený smysl pro víru“, tak slovo „mysl“ (*sensus*) zde neodkazuje na pouhý křesťanský cit, nýbrž na intuitivní a spontánní poznání a usuzování. To se podle sv. Tomáše Akvinského neuskutečňuje pomocí racionálního usuzování, ale na základě jisté náklonnosti (*per modum inclinationis*) a sourodosti (*per quandam connaturalitatem*).⁵ Jinými slovy lze říci, že smysl pro víru představuje určitý druh duchovního instinktu či duchovního „čichu“, který vyplývá z určité spřízněnosti mezi věřícím a věřenou pravdou/Pravdou.⁶

Slova „pro víru“ (*fidei*) ukazují na to, že toto intuitivní poznání a usuzování je něčím, co vyvěrá ze samotné víry. I když není totožné se samotným světlem víry, nicméně ho předpokládá a je jeho doplněním a prodloužením.

Konečně přívlastek „nadpřirozený“ (*supernaturalis*) zdůrazňuje, že *sensus fidei* svým původem i povahou přesahuje možnosti a schopnosti lidské přirozenosti. Je účastí všech věřících na Kristově prorockém poslání. Je probouzený a udržovaný Duchem Svatým: je plodem víry, kterou nám Duch Svatý vleává spolu s posvěcující milostí a již umocňuje svými dary, především dary rozumu, vědy a moudrosti. Svou nadpřirozeností

se smysl pro víru jasně liší od obecného smyslu (*sensus communis*) čili zdravého rozumu (*recta ratio*), s nímž je jinak spjat podobností čili analogií: „to, čím je a co působí v přirozeném řádu *obecný smysl*, (...) to v nadpřirozeném řádu zjevené pravdy působí *mysl pro víru*“⁷.

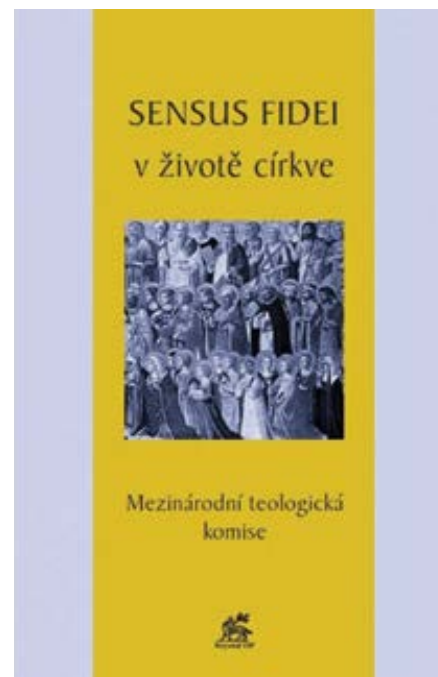
Z tohoto definování smyslu pro víru je patrné, že jako určitá vlastnost božské ctnosti víry nemůže být jednoduše ztotožněn s názory věřících, protože ne všechny tyto názory jsou v souladu s vírou a mohou snadno podléhat vlivu veřejného mínění, ovlivňovaného sdělovacími prostředky. Není zde ani rozhodující, že něco je zastáváno většinou věřících, protože dějinná zkušenost ukazuje na to, že je to spíše menšina, jež autenticky prožívá víru.⁸

Projevy smyslu pro víru v životě věřících

Konstituce *Lumen gentium* také učí o tom, jak se *sensus fidei* projevuje v životě věřících. Především působí, že Boží lid pevně lne k pravdě víry a stále více prohlubuje její chápání. Toto prohloubené chápání zjevené pravdy se zde neděje racionálním usuzováním a vyvozováním, jak je tomu v případě teologie, nýbrž výše zdůrazněným intuitivním způsobem. Tak je to např. patrné v tom, jak věřící lid stále hlouběji pronikal do pravdy o Mariině neposkvrněném početí či do pravdy o jejím tělesném nanebevzetí.

Tak jako na základě obecného smyslu člověk takřka samovolně soudí o tom, zda něco je či není ve shodě se „zdravým rozumem“, obdobně smysl pro víru vede věřící k tomu, že spontánně a intuitivně rozeznávají, co je pravověrné – a to schvalují a přijímají – a co je naopak heretické, bludné – a to odmítají.

Dokument MTK k tomu dodává, že *sensus fidei* „umožňuje věřícímu, aby

Dokument Mezinárodní teologické komise „Sensus fidei v životě církve“. Foto: krystal.op.cz

v kázání také rozlišoval to, co je pro autentickou katolickou víru zásadní, od toho, co se sice víře neprotiví, ale je pouze podružné“⁹, např. určité politické otázky.

Smysl pro víru se konečně projevuje stále plnější aplikací víry do života: vyznáváním víry před druhými, někdy velmi hrdinným, jak se tomu ve vrcholné míře u mučedníků, ve zdravé lidové zbožnosti¹⁰ apod., jedním slovem vším, co věřící jakožto věřící mluví a konají.

Dějiny široce dokumentují význam *sensus fidei* v životě Církve. Některé země, jako např. Gruzie, byly zpočátku evangelizovány prostými laiky. Během ariánské krize ve IV. a V. století to byly především laikové, kdo na rozdíl od mnoha biskupů vytrvali ve vyznávání pravé víry. Japonští a korejští křesťané udrželi svou víru, i když byli celá staletí bez kněží. A v tomto výčtu bychom mohli ještě dlouho pokračovat.

Sensus fidei a magisterium

Z citovaných slov konstituce *Lumen*

5 Srov. např. *Summa theologiae* II-II^{ae}, q. 45, a. 2.

6 Srov. MTK: *Sensus*, č. 49–54: s. 52–55.

7 Vystoupení biskupa Pedra Cantera Cuadrada na 55. generální kongregaci II. vatikánského koncilu. In: *Acta Synodalia Sacrosancti Concilii Oecumenici Vaticani II.* Vol. II. Pars III. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1972, s. 284.

8 Srov. Kongregace pro nauku víry: Instrukce *Donum veritatis* o církevním povolání teologa (24. 5. 1990). Přel. Štěpán M. Filip. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1999, č. 35: s. 21–22; MTK: *Sensus*, č. 113–119: s. 84–88.

9 MTK: *Sensus*, č. 64: s. 59.

10 Srov. Kongregace pro bohoslužbu a svátosti: *Direktář o lidové zbožnosti a liturgii. Směrnice a zásady* (17. 12. 2001). Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007; MTK: *Sensus*, č. 107–112: s. 81–84.

gentium je také patrný úzký vztah mezi smyslem pro víru a učitelským úřadem Církve. Obojí je spojeno vzájemnou a nerozlučnou jednotou, zaručenou v poslední samotným Duchem Svatým. „Je to tentýž Duch, který pomáhá magisteriu a probouzí *sensus fidei*.“¹¹

Na jedné straně *sensus fidei* umožňuje Božímu lidu snadno poznat v učení magisteria Boží slovo a věrně k němu přilnout. Můžeme proto říci, že čím více je smysl pro víru v jednotlivých věřících vytříbený, tím věrněji a poslušněji naslouchají hlasu učitelského úřadu Církve.

V plném souladu s tímto projevem smyslu pro víru jsou i mimořádné situace, kdy se zdá, že věřící jsou naopak neposlušní, a kdy odmítají a musejí odmítat některé učení pastýřů Církve. Jsou to situace, kdy tito pastýři zneužívají svou učitelskou pravomoc a hlásají názory proti katolické víře. Dokument MTK zde v návaznosti na učení sv. Tomáše Akvinského píše, že věřící tehdy „může, ba dokonce musí díky síle *sensus fidei* odporovat svému biskupovi, pokud hlásá něco nepravověrného.“¹² Tato slova – jak nevidět jejich aktuálnost vzhledem k současnému postoji většiny německých biskupů! – ukazují na to, že poslušnost magisteriu, byť tak žádoucí, není v žádném případě slepou vojenskou poslušností.

Vedle právě zmiňovaného vztahu *sensus fidei* k magisteriu existuje na druhé straně i opačný vztah učitelského úřadu Církve k smyslu víry, neboť magisterium jako autentický, tj. Kristovou autoritou vybavený strážce a vykladač posvátné Tradice je tím, kdo autoritativně vykládá smysl pro víru a soudí o něm.

Učitelský úřad dále přihlíží k *sensus fidei* při svých dogmatických vyhlášeních: to skvěle analyzoval známý teolog a světec, kardinál John Henry Newman, především ve svém významném díle *O konzultování věřících ve věcech nauky* (*On Consulting the Faithful in Matters of Doctrine*; 1859). Tak už Tridentýský koncil v roce 1551 vyhlásil, že popírání

Pietro Perugino: Freska v Sixtinské kapli – Sv. Petr přebírá klíče od Krista (1481–1482)

Kristovy reálné přítomnosti v Eucharistii je „proti obecnému chápání Církve“¹³. Především se to však projevilo u posledních dogmat, totiž při vyhlášení dogmatu o neposkvrněném početí Panny Marie bl. papežem Piem IX. v roce 1854, při vyhlášení dogmatu o papežské neomylnosti na I. vatikánském koncilu v roce 1870 a při vyhlášení dogmatu o nanebevzetí Panny Marie papežem Piem XII. v roce 1950. Jak píše Joseph Ratzinger, „dogmata z let 1854, 1870 a 1950 byla možná, protože smysl pro víru je probudil, učitelský úřad a teologie jím byly vedeny a pomalu se ho snažily dosáhnout.“¹⁴

Vztah teologie k *sensus fidei*

Teologie a nadpřirozený smysl pro víru jsou jistě dvě odlišné skutečnosti. Již byl naznačen odlišný způsob, jakým obojí poznává: *sensus fidei* intuitivně a teologie

rozumovým uvažováním. Smysl pro víru zahrnuje všechny věřící a teologie pouze jejich malou část... Nicméně obojí není a nemá být odděleno či dokonce v protikladu, nýbrž v harmonické jednotě, která je oboustranná: od teologie k *sensus fidei* a od *sensus fidei* k teologii.

Co se týká prvního vztahu teologie k *sensus fidei*, z toho, že je pro teologii základní a zásadní být ve službě Církve a víry,¹⁵ plyne, že je také ve službě smyslu pro víru. Teologové nemají tudíž učit názory, které jsou v rozporu se *sensus fidei* a uvádějí věřící – „maličké“ – do pohoršení, ale naopak takové, které jsou s ním plně ve shodě a podporují ho, ba vedou.

Teologie může vůči smyslu pro víru také zaujímat kontrolující a korigující úlohu: rozlišovat, co je skutečným *sensus fidei* a co se za něj jen vydává; poukazovat na scestí smyslu pro víru, totiž na to, když tento přestává být ryzí, sám sebou, a z lidských pohnutek v něčem nedrží

11 Sv. Jan Pavel II.: Encyklika *Ut unum sint* (25. 5. 1995), č. 80. Praha: Zvon, 1995, s. 63.

12 MTK: *Sensus*, č. 63: s. 59. Srov. Sv. Tomáš Akvinský: *Super III Sententiarum*, d. 25, q. 2, a. 1, sol. 3, ad 3.

13 Dekret o nejsvětější eucharistii (11. 10. 1551), kap. 1. In: *Dokumenty Tridentýského koncilu*. Přel. Ignác Antonín Hrdina. Praha: Krystal OP, 2015, s. 85.

14 «Úvod k instrukci Kongregace pro nauku víry „*Donum veritatis*“». In: Kongregace pro nauku víry: *Instrukce «Donum veritatis»*, s. 5.

15 Srov. Sv. Pavel VI.: Proslav k účastníkům Mezinárodního kongresu o teologii II. vatikánského koncilu (1. 10. 1966). AAS, 58 (1966), s. 890–895.

Lateránská bazilika. Foto: Roman Albrecht / Člověk a Víra

správnou míru – přehání či nedoceňuje – či podléhá špatnému vlivu veřejného mínění.

Vztah *sensus fidei* k teologii

Vztah od *sensus fidei* k teologii je především dán tím, že smysl pro víru patří k významným svědkům posvátné Tradice a tím samým k teologickým pramenům, tedy k tomu, z čeho teologie ve svém poznání vychází. Toho si byl velmi dobře vědom už významný španělský teolog a dominikán Melchor Cano, když ve svém slavném díle *O teologických místech* (*De locis theologicis*; 1563) podává první systematický traktát o teologických pramenech.¹⁶ Když totiž ve čtvrté knize tohoto díla hovoří o autoritě katolické Církve jako o třetím teologickém místě čili pramenu, myslí jí autoritu celé katolické Církve, která je nejprve a základně neomylná ve vyznávání pravé víry a následně v jejím učení.

K tomu, aby nadpřirozený smysl pro víru byl svědkem posvátné Tradice a měřítkem pravdy víry, je ovšem nutné, aby splňoval určité požadavky:

1. Souhlas věřících ve věcech víry musí být *jistý a jasný*, neboť, je-li nejistý a dvojznačný, může poskytovat nanejvýš pravděpodobný důkaz Tradice.

2. Musí se týkat *věcí víry a mravů určitě závažnosti*, dosvědčených výslovným poznáním a stálou praxí věřících, a tedy nikoliv záležitostí menší důležitosti, či pouze implicitně, zavinutě poznávaných.

3. Musí být konečně *morálně jednomyslný*, zahrnovat všechny věřící a celou církev, neboť jednotliví věřící a místní Církve se mohou mýlit. Tato univerzalita všech věřících se netýká jen současnosti, ale vyžaduje trvání. V podstatě se zde uplatňuje známá zásada sv. Vincence Lerinského: „toho se držme, co bylo všude, vždy a všemi věřeno.“¹⁷

Důležitosti nadpřirozeného smyslu pro víru jako kritéria Tradice si byli vědomi už církevní Otcové a často se ho dovolávali.¹⁸ Tak např. sv. Epifanius ze Salaminy se při obraně Mariina stálého pannaství odvolává na obecný lidový zvyk připojovat k jménu Maria označení „Panna“. Sv. Hilarius z Poitiers, když během ariánské krize viděl, jak lid věrně vyznává nicejské Krédo, zatímco nemálo biskupů upadá do arianismu, neváhal napsat: „Uši lidu jsou více svaté než srdce kněží“¹⁹.

Zvláštní zmínku si zaslouží sv. Augustin. Ten odkazuje na smysl věřících pro

víru, který někdy nazývá „lidové dogma“, zvláště ve čtyřech bodech: 1. když odmítá znovu křtít heretiky; 2. když proti pelagiánům hájí z významu, jaký věřící dávají modlitbě, nutnost milosti pro začátek ve víře a vytrvání v ní; 3. když brání kano nicitu některých biblických knih, např. knihy Moudrosti; 4. když zastává nutnost a účinnost křtu pro spásu všech, zvláště malých dětí, které nesou dědičný hřích.

Závěr: *sensus fidei* a svatost

V počátku našeho článku jsme zmínili dokument MTK o *sensus fidei* a v jeho průběhu jsme se na něj často odvolávali. Nechme zaznít jeho hlasu i na závěr: Na jednom místě se zde podtrhává, že *sensus fidei* se rozvíjí se zráním samotné ctnosti víry, která je a má být oživována a formována láskou, vylitou do našich srdcí skrze Ducha Svatého (srov. Řím 5,5). Smysl pro víru tak úzce souvisí se svatostí života a „je specifickým způsobem spjat s působením Ducha Svatého. Jakožto Duch lásky [...] otvírá před věřícími možnost hlubšího a niternějšího poznání Krista jakožto Pravdy, a to na základě lásky.“²⁰ Dokument to pak zpečetuje citací z komentáře sv. Tomáše Akvinského k Janovu evangeliu (kap. 14, lect. 4): „Vyjevovat pravdu přísluší Duchu Svatému, protože je to láska, která odhaluje tajemství.“ Mohlo by být výstižněji vyjádřeno, co je nezbytnou podmínkou smyslu pro víru, a tak skutečně plodného synodálního procesu?

P. Štěpán Maria Filip OP

P. Lect. PhDr. Štěpán Filip OP, Th.D. farní vikář v Jablonném v Podještědí a pověřený profesor na univerzitě Angelicum v Římě

¹⁶ Pro první uvedení do tohoto autora a jeho díla si autor dovoluje odkázat na svůj článek *Melchor Cano a jeho dílo De locis theologicis*. *Salve*, 17, č. 4 (2007), s. 71–84.

¹⁷ *Commonitorium primum*, cap. 2. In: *PL* 50, sl. 641.

¹⁸ Srov. Yves M.–J. Congar: *Jalons pour une théologie du laïcité*. Paris: Cerf, 1961, Excursus *Le sensus fidelium chez les Pères*, s. 450–453.

¹⁹ *Contra Auxentium*, n. 6. In: *PL* 10, sl. 613.

²⁰ MTK: *Sensus*, č. 57: s. 56.

ODPUSTÍŠ TEN HŘÍCH, JEMUŽ JSEM SE VYHÝBAL ROK I DVA, VŠAK DÉLE V NĚM LIBUJI?

Je únavné muset chodit týden co týden ke zpovědi, ale ještě únavnější je chodit se zpovídat jednou za rok, či dokonce jednou za několik let.

Nevím, proč jsem si povětšinou vybíral tu horší možnost. Hříchy se hromadí jako špinavé prádlo, které je třeba vyprat, ale vy se k tomu nemůžete odhodlat.

Před deseti lety, kdy jsem začal psát blog, jsem strávil postní dobu tak, že jsem psal o viktoriánské básnířce Christině Rossettiové. Od té doby jsem nic podobného nedělal, takže je možná na čase to zopakovat. Letos jsem psal o Johnu Donneovi.

Donne, který je možná nejznámější díky básni *Žádný člověk není ostrov*, byl rebel, který později opustil církev, přestoupil k anglikánství a psal ostré protikatolické polemiky. Přesto byl hluboce křesťanským básníkem, který napsal jedny z nejlepších náboženských veršů, včetně této básně, s níž jsem se poprvé setkal ve svých dvaceti letech, v důsledku velmi těžkého hříchu, o němž je lepší raději nemluvit. Báseň se nazývá „Hymnus Bohu Otcí“.

Hymnus Bohu Otcí

Odpustíš ten hřích, u nějž jsem započal,
Jenž mým hříchem byl, ač dřív spáchán již?

Odpustíš ten hřích, s nímž jsem se potýkal
a potýkám dál, ač jej odsuzuji?
Když odpustils, nedokonals,
neb víc mám jich.

Odpustíš hřích, jímž jsem druhé získal
k hřešení, když můj hřích byl vchodem jim?

A ten hřích, jemuž jsem se vyhýbal
rok i dva, však déle v něm libuji?
Když odpustils, nedokonals,
neb víc mám jich.

Mám hřích strachu, že až bych domotal
života nit, na břehu dožiji...
Však abys skrze sebe přísahal

Foto: © Vojtech Pospisil / Člověk a Vira

Mou smrt že Tvůj Syn prosvítí i já ji!
To když učinils, dokonals!
Strach nemám již.

Z litanie hříchů je slyšet únava samotného Johna Donne. „Když odpustils, nedokonals, neb víc mám jich.“ Dokážu si lehce představit, že říkám tato slova při zpovědi, když už je to rok, dva nebo desítky let od chvíle, kdy jsem se zpovídal naposledy, a kněz – sám unavený – se domnívá, že dlouhý řetězec sebeobviňování konečně dospěl ke konci. Ale ne, otče: Mám jich víc. Mám jich víc, ještě víc. Donne zná únavu spojenou s nekonečnou slabostí.

Donne patřil ke škole zvané metafyzičtí básníci. Tento termín zavedl o sto let později dr. Johnson pro označení filosofujících básníků 17. století, kteří používali tzv. „conceit“. Conceit je módní označení pro použití metafory k vyjádření hlavní myšlenky básně.

Donne v této básni používá několik *conceitů*, které mi připadají pozoruhodné.

„Hřích, s nímž jsem se potýkal“

(v originále „kterým jsem probíhal“)
Myšlenka hříchu jako něčeho, skrz co probíháme, jako například skrze budovu nebo park, je neobvyklá. Představuji si, jak Donne zběsile spěchá, aby tento hřích spáchal, aby to už měl za sebou, snad aby si toho nikdo nevšiml. Možná proto, aby si toho nevšiml on sám. Anebo jej chce spáchat rychle, aby ho příliš netrápilo svědomí nebo aby ho nedonutilo změnit názor. Nebo se možná jedná o hřích, ke kterému se utíká. Říká, že ho „odsuzuje“, ale přesto běží dál. Nezpomalí, nezastaví se. Metafora běhu vyjadřuje všechny tyto významy.

„Můj hřích byl vchodem jim“

Když jsem našťvaný (a to bývám často),

mohu způsobit, že se ostatní dopustí stejného hříchu. Otevřu internetový prohlížeč a napíšu: „Jsem našťvaný“, a moji přátelé se rozhodnou, že se našťvou společně se mnou. Můj hřích je tedy pro ně vchodem k hříchu. Donne si je vědom toho, že často nehřešíme sami. K hříchu zveme i druhé. Otevíráme dveře a říkáme: „Vstupte dovnitř.“

Donne samozřejmě naráží také na slova z Janova evangelia 10,7. Kristus je dveřmi k věčnému životu, ale Donne obviňuje sám sebe, že je dveřmi, kterými druzí vstupují do věčné smrti.

„V němž libuji“

Hřích se ničemu nepodobá tolik jako hnoji, v němž se rádi rochníme jako vepři.

„Až bych domotal života nit“

Tento verš může mít několik významů. Donne tím možná myslel „až vydechnu naposledy“. Mohl tím také myslet „až spáchám svůj poslední hřích“ s představou, že hřích je nit, kterou si sprádáme posmrtný rubáš.

„Tvůj Syn prosvítí“

Donne si tu pohrává se stejně znějícími anglickými slovy *Son* (Syn) a *Sun* (Slunce).

Podle mého názoru nejlepší Donneův *conceit* v této básni však není metaforou, ale slovní hříčkou. V celé básni si hraje se svým příjmením. „Donne“ se vyslovuje jako slovo *done* (*thou has not done* – v české verzi básně přeloženo jako „nedokonals“). Kdykoli píše: „Když odpustils, nedokonals“, měli bychom tento verš číst právě takto:

Když odpustils, nezískal jsi *Donnea*.

Možná jsi odpustil ten či onen hřích, ale „nezískal jsi *Donnea*“, to znamená, že jsi mě nezískal zpět ze satanovy moci. „Neb víc mám jich.“

Mám jich víc, mám jich ještě víc, mnohem, mnohem víc a libuji si v nich.

Ale jeho největším hříchem, který si nechává na konec, je strach. „Mám hřích strachu.“ Obává se své vlastní věčné smrti. Je-li domýšlivost hříchem, je jím i zoufalství. Obává se, že „dožije na břehu“. Tím, že Donne žádá Boha, aby „přísahal“, že Kristus bude větší než Donneovy hříchy, si vlastně připomíná, co Kristus již vykonal.

Donne napsal tuto báseň poté, co se zotavil ze skvrnitého tyfu. Píše o tom v knize *Devotions Upon Emergent Occasions* (1624). (Verše *Žádný člověk není ostrov* vyšly právě v této knize.) Donne se ocitl velmi blízko smrti a z jeho slov máme pocit, že jej to velmi silně ovlivni-

lo, když píše o svém strachu z toho, co se stane, až „domotá života nit“.

Stejně jako my všichni i on potřeboval připomenout, co Kristus vykonal.

„To, když učinils,“ připomíná si Donne, „dokonals.“

Aneb: Získal jsi *Donnea*.

Ne, ve zpovědi mi doopravdy nebrání únava. Je to strach. Strach říct někomu jinému, že jsem spáchal takovéto hříchy. Tak se můj hřích stává vchodem pro další hříchy. A začínám si v nich libovat.

Ale po každé zpovědi se nám Kristus dává při mši svaté. A já nedožiju na břehu. Pokaždé si při odchodu ze zpovědnice připadám jako znovuzrozený.

Ne já, ale Kristus to učinil. A už nemám strach.

Henry Scott Alt

Apologetics Archives – A Blog of Prefaces
Přeložil Pavel Štíčka

Henry Scott Alt
publicista

MORÁLNÍ TEOLOG: BENEDIKT XVI. OZNAČIL GENDEROVOU IDEOLOGII JAKO „VRCHOLNOU VZPOURU PROTI BOHU“

13. května ve svém promočním proslovu na Christendom College teolog Dr. John Haas absolventy vyzval, aby v reakci na příval destruktivní „genderové ideologie“ vytvářeli „novou křesťanskou společnost“.

Dr. John Haas, morální teolog a bývalý člen Papežské akademie pro život v promočním proslovu na Christendom College 13. května prozradil, že mu v roce 2014 tehdy již odstoupivší papež Benedikt XVI. v soukromém rozhovoru ve Vatikánu řekl, že „další velkou výzvou,

kteří bude Církev čelit, je genderová ideologie a že bude vrcholnou vzpourou proti Bohu Stvořiteli“.

V proslovu k 114 absolventům Christendom College ve Front Royal ve Virginii Haas připustil, že ho tato nevyžádaná poznámka papeže Benedikta „překvapí-

la“, a dodal, že ji teď vnímá jako „prorockou“. „Zasáhla nás tsunami transgenderové ideologie,“ prohlásil.

Jako příklad tento bývalý ředitel Národního centra bioetiky zmínil, že „katolické zdravotnické instituce čelí žalobám, protože odmítají provádět zo-

havující operace mužům, kteří chtějí být chirurgicky upraveni tak, aby vypadali jako ženy, a ženám, jež chtějí vypadat jako muži. Žalobám a útokům čelí také katolické akademické instituce, neboť se jen dál snaží vydávat svědectví pravdě, že jejich studenti jsou buď mužského, nebo ženského pohlaví.“

Haas při této příležitosti obdržel od Christendom College medaili sv. Thomase Morea za obranu víry a svaté matky církve.

Nebezpečí genderové teorie rozvedl i sám Benedikt XVI. ve svém posledním vánočním proslovu k římské kurii jako sloužící papež v roce 2012. S odkazem na slavný citát francouzské spisovatelky Simone de Beauvoir, že „ženou se člověk nerodí, nýbrž stává“, papež tehdy vysvětloval, že „tato slova položila základ pro to, co se dnes pod pojmem ‚gender‘ předkládá jako nová filozofie sexuality“.

V dalším výkladu této destruktivní teorie papež řekl: „Podle této filozofie už pohlaví není danou součástí přirozenosti, kterou člověk musí přijmout a osobně v ní najít smysl; je to společenská role, kterou si pro sebe vybíráme, zatímco v minulosti nám ji vybírala společnost.“

„Zásadní klamnost této teorie a v ní obsažené antropologické revoluce“ je podle něho „zřejmá“.

Papež Benedikt pak svým posluchačům připomněl biblickou zprávu o stvoření, podle níž „skutečnost, že nás Bůh stvořil jako muže a ženy, patří k podstatě lidských bytostí. Tato dualita je neodmyslitelným aspektem toho, co znamená být člověkem, jak to ustanovil Bůh.“

Dnešní genderová teorie však tento plán odmítá. Benedikt dále řekl: „Člověk zpochybňuje svou přirozenost. Od nynějška je pouze duchem a vůlí.“ „Od této chvíle,“ dodal „existují pouze abstraktní lidské bytosti, které si pro sebe vybírají, jakou budou mít přirozenost.“

Jak zesnulý papež vysvětloval, toto nové pojetí má velmi ničivé důsledky pro rodinu. „Pokud ve stvoření není předem stanovená dualita muže a ženy,“ objasňoval, „pak už ani rodina nepředstavuje skutečnost danou stvořením. Podobně i dítě ztrácí místo, které až dosud zaujímalo, a důstojnost, jež mu náleží.“

Shrme-li to, odmítnutí Boha jako

Dr. John Haas. Foto: christendom.edu

Stvořitele vede ke ztrátě lidské důstojnosti. „Obrana rodiny se týká samotného člověka,“ řekl papež. „A vychází najevo, že když se popírá Bůh, mizí i lidská důstojnost. Kdo hájí Boha, hájí člověka.“

V únoru 2013, pouhých několik měsíců po tomto vánočním proslovu, papež Benedikt XVI. z papežského úřadu odstoupil.

Vrátíme-li se k vlastnímu promočnímu proslovu dr. Haase na téma transgenderismu, tento morální teolog a otec devíti dětí citoval pastorální konstituci 2. vatikánského koncilu: „Když se zapomeno na Boha, lze těžko pochopit tvora.“ Haas k tomu říká:

V dnešní době se na Stvořitele zapomíná a nyní žijeme ve světě, který lze těžko pochopit. Už nevíme, co je muž nebo co žena. Už nevíme, co je manželství a co rodina. Jestliže už nevíme, co znamenají tyto hmatatelné skutečnosti, jak si asi budeme schopni představit abstraktní skutečnosti, jako je spravedlnost, statečnost či křesťanská láska? Když se zapomeno na Stvořitele, začne být těžké pochopit tvora.

Proto Haas absolventy Christendom College vyzval, aby se tomuto „zlému pokolení“ stavěli na odpor, a nejen to, nýbrž aby také pomáhali budovat „nové křesťanství“. Citoval slova sv. Petra ze Skutků – „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení“ – a mladým absolventům řekl:

„Vybízím vás, abyste dbali na tuto apoštolovu výzvu a šli ještě dál. Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení, abyste v příštích letech mohli pracovat na jeho spáse.“

Jako příklady tohoto nynějšího „zvráceného pokolení“ morální teolog zmínil „interrupce, homosexuální manželství, asistované sebevraždy“ a „transgenderovou ideologii“, což všechno „útočí na samotný Boží obraz“. „Mohl by se svět, do něhož jako absolventi vysoké školy vstupujete, nacházet ve větším nepořádku a zmatku?“ otázal se Haas.

„Vaším úkolem bude pomáhat nově uspořádat svět,“ pokračoval. „Bude vaším úkolem snažit se ho znovu uvést do souladu s tím, jak ho Bůh stvořil.“ Toto „utváření nové křesťanské společnosti,“ vysvětloval, „vůbec nebude snadné“ a bude „vyžadovat oběti, snášení pohrdání ze strany společnosti a možná i mučednictví toho či jiného druhu“.

Dr. Maike Hickson
publicistka

Maike Hickson
LifeSiteNews
Přeložila Alena Švecová

K TAKZVANÉMU „MANŽELSTVÍ PRO VŠECHNY“ – ANEB „DRŽ HUBU A PLAV!“

Jak se stupňuje nátlak kulturních revolucionářů, předmětem veřejného výsměchu, pohrdání a nenávisti už se zdaleka nestávají pouze ti, kdo v otázkách spojených s pojmy pohlaví, manželství, rodina atd. prezentují takzvané „tradiční“ (tj. ještě před dvaceti lety zcela samozřejmé a široce většinové) názory a postoje – to už si dnes totiž nedovolí skoro nikdo.

Veřejně pranýřování už dnes nejste jen za to, že se neztotožňujete s vývojem, k němuž v posledních dvaceti letech *došlo* (například s institucionalizací tzv. registrovaného partnerství). Problém máte už tehdy, když nesouhlasíte s vývojem, k němuž podle představ a přání kulturních revolucionářů *teprve dojit má*.

Manželství je u nás stále ještě definováno jako svazek muže a ženy (viz nejen § 655 *Občanského zákoníku*¹, ale také např. *Slovník spisovného jazyka českého*²) – ale pokud s tím nemáte problém, jste už nyní za reakcionáře, zpátečníky, homofoby. Nátlakoví aktivisté vytvářejí absurdní situaci, kdy je veřejně zostuzováno a pranýřováno pouhé ztotožnění se s panujícím právním řádem. Skupina ideologicky osvícených zkrátka stanovila směr, kam mají dějiny kráčet, a kdokoli by se tomuto nezvratnému pokroku k lepším zítřkům protivil, nebo jen neřádal dost hlasitě, bude označen za veřejného škůdce.

Prosazovatelé tzv. „manželství pro všechny“ se zkrátka pokoušejí vyvolat dojem, že současný stav je hluboce nespravedlivý, „diskriminační“, že kdokoli, kdo jej schvaluje, má na této nespravedlnosti podíl a vinu, a že to, o čem usilují, pouze narovnává tuto nespravedlnost, odstraňuje křivdu, již trpí určitý segment společnosti, aniž by se však jimi prosazovaná změna jakkoliv dotkla těch, kdo se současným stavem žádný problém nemají. Na možnosti uzavřít „normální“ heterosexuální manželství se přece nic nezmění, tak proč tolik křiku? Proč upírat

„Ne registrovanému partnerství, civilní sňatek teď“, Dublin. Foto: Charles Hutchins / Flickr

menšinu, ke které ani nepatřím a tudíž se mě změna nijak nedotkne, stejná práva, jakým se těší většina společnosti? Není to nesnášenlivé, podlé a nenávistné?

Hodlám v tomto textu ukázat, že těžkými sofismaty a argumentačními fauly je naopak zatížena pozice a argumentace zastánců „manželství pro všechny“, a že věci se mají v podstatě právě naopak, než jak se je snaží prezentovat.

Začneme samotným termínem „manželství pro všechny“, který je několikanásobně manipulativní. Obratem „pro všechny“ se sugeruje, že odpůrci takového manželství chtějí něco někomu upírat, kdežto jeho zastánci nikoho nevylučují, nediskriminují. To je ovšem lež. Za prvé – ani zastánci „manželství pro všechny“ nechtějí manželství opravdu pro všechny. Nechtějí manželství pro desetileté děti. Nechtějí (zatím?) manželství pro trojice či větší skupiny³. Nechtě-

jí manželství pro dvojice člověk–zvíře. Nechtějí manželství „se sebou samým“⁴. Ano – zastánci „manželství pro všechny“ si přejí, aby se institut manželství vztahoval na větší počet případů, než jeho odpůrci; ale *obě* skupiny někoho vylučují, *obě* stanovují nějaká kritéria a podmínky. To totiž vyplývá ze samotných podmínek smysluplnosti jakéhokoliv pojmu vůbec: každý pojem, tím, že něco určitého vyjadřuje, zároveň něco jiného vylučuje. Obrat „pro všechny“ však manipulativně sugeruje, že *samotné stanovování kritérií a podmínek pro aplikaci pojmu „manželství je jako takové „nefér“*, a lživě implikuje, že zastánci „manželství pro všechny“ se této domnělé zavrženímhodnosti nedopouštějí.

To je tedy jeden aspekt manipulace skrytý v tomto výrazu. Další spočívá v tom, že obhájci tradičního pojmu

1 <http://zakony.centrum.cz/obcansky-zakonik-novy/cast-2-hlava-1>

2 <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=man%C5%BEelstv%C3%AD&st=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

3 <https://cs.wikipedia.org/wiki/Polygamie>

4 <https://www.novinky.cz/clanek/koktejl-zena-se-provdala-sama-za-sebe-nasledne-sebe-samu-podvedla-40049742>

manželství jsou jím implicitně obvinění z toho, že to *oni* někoho „vylučují“ – jako by to záviselo na jejich rozhodnutí. Ve skutečnosti však ono „vylučování“ nevychází z vůle nějakého aktéra, nýbrž jde – jak bylo řečeno – zkrátka o logickou funkci pojmu jako takového, na kterou obhájci tradičního manželství pouze upozorňují. Obrat „manželství pro všechny“ předhozený jako předmět sporu je zdrojem zavádějící iluze, že je *věcí naší politické či ideologické preference*, komu všemu manželství „dopřejeme“ a koho „vyloučíme“. Ve skutečnosti však nikdo nerozhoduje o tom, které skutečnosti spadají pod které pojmy: jakmile je obsah nějakého pojmu stanoven, je z *povahy věci dáno*, jaké skutečnosti pod něj spadají. Nikdo nemůže způsobit, aby pod nějaký pojem spadalo něco jiného, než co pod něj ve skutečnosti spadá. Nikdo nemůže způsobit, aby kapr začal spadat pod pojem *savec*, a nikdo nemůže způsobit, aby něco, co manželstvím není, jím náhle začalo být. Jistě: můžeme pojem manželství změnit tak, aby zahrnoval to, co chceme – jako můžeme změnit pojem *savec* tak, aby pod něj začali spadat i kapři. Jenom to pak už nebude pojem *savec*, resp. pojem *manželství*, nýbrž nějaký pojem jiný (v případě kaprů např. pojem *obratlovec*).

A k ještě jiné manipulaci dochází, když zastánci „manželství pro všechny“ obviňují z diskusního faulu své oponenty, kteří poukazují na to, že pozice jeho zastánců povede logicky k postupnému rozšíření institutu manželství i na případy (jako ty zmíněné výše), které dnes do institutu manželství zahrnout nechtějí. Jenže – pokud někdo operuje termínem „manželství pro všechny“, pak to, že zároveň vylučuje polygamisty, sologamisty atd., je pouze jeho nedůslednost. Kdyby se důsledně držel svých principů, žádné hranice by kreslit nemohl; tytéž argumenty, kterými dnes pranýřuje „diskriminaci“ homosexuálních párů, lze totiž použít i pro pranýřování diskriminace polygamních (či jakýchkoliv jiných) svazků. Námitka „salámové metody“ či „kluzkého svahu“ je tedy zcela legitimní, o žádný argumentační faul nejde.

To ostatně dosvědčuje i bohatá zkušenost s kulturními revolucionáři, kdy

Foto: Zuzana Kostkova / Člověk a Vira

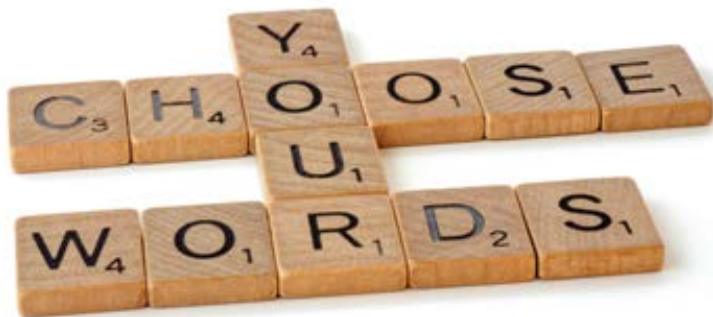
běžně dochází k tomu, že s odstupem několika let začnou pozici, z jejíhož „nefér podsouvání“ předtím obviňovali své oponenty, sami prosazovat. Výmluvným příkladem je i samotné homosexuální manželství: velmi dobře si pamatují, jak se v době, kdy se prosazovalo registrované partnerství, jeho zastánci rozhořčovali, že jim někdo podsouvá, že jde o pouhý předstupen k zavedení homosexuálního manželství, a že nic takového rozhodně nemají v úmyslu – a kde jsme dnes. Jiný příklad představuje zkušenost, kterou popisuje Jakub Kříž⁵. Server *Manipulátoři* jej napadl za tvrzení, že „ve Španělsku jsou učebnice pro nižší stupeň základní školy, kde mají nakreslené holčičky s penisem a chlapečky s vaginou“, které server označil za lživé a za strašení lidí slovy: „taková informace vypadá dosti děsivě“. Kříž *Manipulátory* zažaloval a po dvou letech se domohl omluvy, – ale jak sám píše, spor se mezitím stal bezpředmětným, neboť kulturní revolucionáři se za dva roky posunuli na pozici, podle níž holčička s penisem a chlapeček s vaginou již dávno není něco děsivého, co jim „podsouvají“ oponenti, nýbrž naopak něco žádoucího, co snad může děsit pouze beznadějně transfobní zpátečníky.

Odhlédněme však nyní od manipula-

tivnosti obratu „pro všechny“ a zaměřme se na to, co vlastně zastánci „manželství pro všechny“ přesně chtějí. To se zdá být jasné: chtějí přece, aby mohly manželství uzavírat i osoby stejného pohlaví!

Kdybychom ovšem jejich snahu interpretovali takto, pak by byla absurdní a odsouzená k nezdaru – asi tak jako snaha zavést kulaté čtverce. Jak totiž bylo řečeno, slovo „manželství“ v češtině stále ještě *zcela nepochybně* označuje jistý typ svazku *muže a ženy*. Institut, který dnes v češtině označujeme slovem „manželství“, tedy dvě osoby stejného pohlaví uzavřít *nemohou* – a to ne kvůli platné legislativě, ani kvůli rigidnosti zapšklých zpátečníků, nýbrž *z důvodů čistě logických, pojmových*. Stejně jako to, co označujeme slovem „čtverec“, nemůže nikdy být kulaté, a to bez ohledu na to, jakým způsobem redefinujeme své termíny, tak také to, co nyní *de facto* označujeme slovem „manželství“, nikdy nemůže být svazkem dvou osob stejného pohlaví – bez ohledu na to, jak případně význam tohoto slova svévolně změním. Heterosexuální charakter není pro institut, který nyní nazýváme manželstvím (a který o své jméno možná brzy přijde), něco nahodilého, nýbrž jde o jeho esenciální určení. Jakýkoliv institut, pro který by tato heterosexuální povaha esenciální nebyla, by tedy nebyl manželstvím v tom smyslu, jak toho slova západní kultura již mnoho

5 <https://www.konzervativninoviny.cz/manipulatorske-vysvedceni/>

„Vyber si slova“. Foto: Brett Jordan / Unsplash

set let užívá.

To, co prosazovatelé „manželství pro všechny“ ve skutečnosti chtějí – máme-li jejich snahu interpretovat vstřícně jako reálně uskutečnitelnou – je tedy něco jiného. Chtějí, **za prvé**, *zavést do našeho práva institut*, který se v něm zatím nenachází a nemá dosud žádné jméno, a který je definován jako partnerství dvou osob bez ohledu na pohlaví (atd. atd., detaily nejsou podstatné). **A za druhé**, chtějí *změnit význam slova „manželství“* tak, aby již neoznačovalo to, co označuje dnes, nýbrž tento jimi nově zavedený institut. Důsledkem toho bude nutně, **za třetí**, že původní institut manželství (i) *přestane v našem právu existovat*, a (ii) *přestane pro něj existovat jazykové označení*.

Jakmile provedeme toto pojmové vyjasnění, bude nám okamžitě zřejmé, že tvrzení zastánců „manželství pro všechny“, že jimi prosazovaná změna se nijak nedotkne heterosexuálních párů a heterosexuálních manželství, je naprosto liché. Dotkne se jich velmi zásadně hned dvojím způsobem: za prvé, pokud bojovníci za „manželství pro všechny“ uspějí, institut heterosexuálního manželství v naší společnosti zmizí. Heterosexuální páry se sice budou nadále moci „brát“, ovšem institut, do kterého budou tímto obřadem vstupovat, již bude *jiným* institutem než to, co se dříve nazývalo manželstvím. Esenciální vlastností manželství bylo (a je), že jde o svazek založený na komplementaritě pohlaví, svazek muže a ženy; jakmile však zastánci „manželství

pro všechny“ prosadí svou, žádný institut, jehož esenciální vlastností by bylo, že jde o svazek muže a ženy, již nebude existovat. Jinými slovy – z hlediska státu (církvní manželství nechávám stranou) tradiční manželství již *nebude možné uzavřít!* To, co se chystá, je tudíž *naprosto bezprecedentní* zásah do práv všech občanů, a *zejména* těch heterosexuálně orientovaných. Neboť *oni především* mají na tomto institutu zájem – ačkoliv právo na manželství (na *manželství*, tj. na svazek *muže a ženy*) je, jak jsem přesvědčen a jak by se dalo i argumentačně ukázat – přirozeným právem *každého* člověka, ať už je nebo není individuálně disponován je uzavřít.

Druhý způsob, jak se zavedení „manželství pro všechny“ zásadně dotkne všech občanů bez rozdílu, je *znásilnění jazyka*. Ve jménu ideologie se násilným způsobem změni význam termínu „manželství“ tak, že od okamžiku účinnosti zákona začne pro státní moc toto slovo znamenat něco podstatně odlišného od toho, co po mnoho set let znamenalo. Někdo by řekl – tak ať, jazyk je konvenční záležitost, vřdyť přece nesejde na tom, jak věci nazýváme, hlavně když si rozumíme. Jenže ono to tak úplně není. Způsob, jak jsme nuceni o věcech mluvit, totiž s ohromující silou ovlivňuje způsob, jak o věcech uvažujeme. To je velmi dobře známé každé totalitní ideologii: a proto jednou z prvních starostí každé takové ideologie je, ovládnout a přetvořit jazyk a vnútit jej těm, které tato ideologie ovládá. *Záleží* na tom, zda něco nazve-

me „vyvraždění Židů“ anebo „konečné řešení židovské otázky“, „sovětský blok“ anebo „tábor míru“, „nevyžádaná euthanasie“ anebo „vražda babičky“. To, že nám zastánci „manželství pro všechny“ chtějí vnútit nový význam slova „manželství“, směřuje k tomu, aby v našem pojmovém schématu tento nový pojem nahradil onen starý, aby onen starý pojem upadl v zapomnění a tím aby se změnilo celé naše pohlížení na povahu lidské sexuality, rodiny a všech souvisejících skutečností.

Výše jsem označil popsanou interpretaci záměru zastánců manželství pro všechny jako „vstřícnou“ a trvám na tom, že věcně vzato taková je. Po pravdě řečeno však pochybuji, že ji budou ochotni bez zdráhání přijmout. Domnívám se totiž, že podstatnou složkou jejich motivace ve skutečnosti je jistá touha po čemsi nemožném. Důvod, proč se tito aktivisté nespokojí s termínem „registrované partnerství“ je nepochybně ten, že si přejí mít *skutečné* manželství, ne pouze *něco jako* manželství. „Nechat se registrovat“ je přece něco úplně jiného, než se *vdát* či *oženit!* Tragédie této touhy ale opravdu spočívá v její neuskutečnitelnosti: bez ohledu na to, jak úspěšné bude znásilnění jazyka, bez ohledu na to, jak se podaří lidem vnútit nová měřítko toho, co je normální a co je anomálie, stejnopohlavní svazek zkrátka *nikdy nebude* manželstvím v onom původním, starém slova smyslu. Můžete se usnést, že budete nazývat psí ocas nohou, ale skutečný počet psích nohou tím ze čtyř na pět nezvýšíte.

Je to podobné, jako kdyby člověk, který přišel o obě nohy, toužil hrát fotbal. Mohlo by se mu podařit přesvědčit společnost o tom, že – aby se necítil vyloučen a diskriminován –, budou všichni hru, kterou on je schopen hrát a kde se jezdí na vozíku a míč se hraje rukama, také nazývat „fotbal“: ale to nic nezmění na tom, že *skutečný* fotbal si on – bohužel – nikdy nezahraje: neboť je *konceptuální nemožností*, aby někdo, kdo nemá nohy, nohama hrál. A pokud se takovému aktivistovi podaří ve společnosti prosadit přesvědčení, že ve fotbale nezáleží na tom, zda se hraje rukou nebo nohou, brzy si fotbal nezahraje ani nikdo jiný – neboť pravidla skutečného fotbalu upad-

Foto: © Zuzana Kostková / Člověk a Víra

nou v zapomnění.

Postmoderní přesvědčení, že samotná redefinice termínů mění realitu, kterou tyto termíny popisují, se v dnešní západní společnosti šíří jako rakovina. Zatímco já ještě pamatuji časy, kdy hlavním argumentem pro „přirozenost“ homosexuality bývalo, že je nezměnitelně vrozená nebo dokonce geneticky zakódovaná, nyní již vládne v progresivních kruzích představa, že každý má možnost a právo se „identifikovat“, jakkoli se mu zamane. Když se rozhodnu, že se budu pokládat za ženu či nebinární štěňátko, tak se také ženou či nebinárním štěňátkem stanu – a mám právo, aby tato moje „identita“ byla „re-

spektována“⁶: tj. ostatní jsou povinni předstírat, že pouhý můj rozmar opravdu změnil samotnou realitu.

Ve skutečnosti ovšem pokroucení a znásilnění jazyka realitu nezmění: ta zůstane stále stejná. Změní však naše *myšlení*, které realitě *přestane odpovídat*. Vytvoří se ideologický newspeak, který nebude kontakt s realitou zprostředkovávat, nýbrž znemožňovat. Jeho funkcí bude vytvářet jakousi iluzi reality pro ty, kdo kontakt se skutečnou realitou nejsou

schopni unést: „fotbalisty“ bez nohou, „Neslyšící“ s velkým „N“, kteří „nejsou postižení, nýbrž kulturní menšina“ (jistěže jsou *také* kulturní menšinou; v první řadě jsou však postižení ztrátou sluchu!), pro stejnopohlavní, polygamní, sologamní a kdovíjaké jiné „manžele“...

Když odpůrci „manželství pro všechny“ trvají na tom, že nic jiného než svazek muže a ženy manželstvím být nemůže, pak trvají v posledku na primátu reality oproti iluzím a sebeklamu. Nejsou to oni, kdo homosexuálním párům „upírají“ manželství – stejně jako to není FIFA, kdo upírá beznohým možnost hrát fotbal. My odpůrci „manželství pro všechny“ zkrátka jenom odmítáme jásat „nový most!“ tam, kde ve skutečnosti žádný most není, vedeni staromódním přesvědčením, že jsou jisté zásadní rozdíly mezi mostem a brodem, takže stojí za to toto rozlišení zachovat i v jazyce.

Lukáš Novák

www.skaut.org/ln/index.php

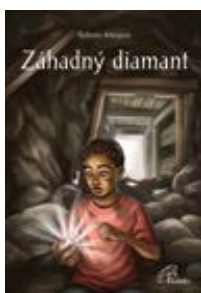
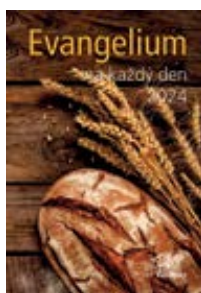

Mgr. Lukáš Novák, Ph.D.
filosof a pedagog

⁶ https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/transgender-trans-deti-furries-skolstvi-ucitele-pronouns-identifikace-osobni-identita.A230621_123721_zahranicni_itimp

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Evangelium na každý den 2024

Knížka kapesního formátu je každodenním průvodcem pro ty, kdo touží číst a rozjímat evangelium v rytmu liturgie církve. Podněty k rozjímaní na rok 2024 připravil P. Ambrož Petr Šámal OPracem.

Brož., 488 s., cena 139 Kč

Roberto Morgese: Záhadný diamant

Desetiletý Kito z Konga pracuje do úmoru v dole, kde se těží vzácná surovina, ze které se vyrábějí malé elektronické součástky, zejména do mobilů a notebooků. Když jednoho dne dojde k závalu, běží zpátky vyprostit svého mladšího bratra... a najde opravdický diamant!

Brož., 176 s., cena 239 Kč

NA JEDNÉ STRANĚ JE RODINA A NA DRUHÉ RŮZNÉ POZORUHODNOSTI

„V kultuře, která exkluzivní mateřský přínos v podstatě zredukovala na odnošení a porod dítěte, je rozhodnutí zůstat s ním doma nepochopitelné, až radikální. Francouzská společnost se už tak zracionalizovala, že v poučné brožurce, kterou jsme dostali od pediatričky, se ani nepočítá s kojením – na všech ilustracích byla lahvička, ani na jedné prso. Kdo by se taky crcal s laktací, když za pár neděl dítě stejně předá profesionálce. Také prostitutka je profesionálka, ale je tu drobná nuance,“ sdílí v *Echo24* autorka Tereza Šimůnková. Upozorňuje na poměrně absurdní skutečnost západní Evropy (některých zemí), kde se porodem dítěte stává dítě nikoli primárním chráněncem své maminky a rodiny, ale osobou, která se do péče dává druhým. Kdo to nedělá, nebývá pochopen.

„Nejde o to, že Francouzky své děti nemilují, samozřejmě je milují. Ale naučily se to, čemu si tak pro sebe říkám odklání biologie: nevnímat základní potřebu novorozenců dětí a jejich maminek, kterou je potřeba být spolu. Že kojenci do jednoho roku tvoří s mámou emočně-psychologickou dyádu, jakousi nedílnou jednotku (a proto prý často bývá prvním slovo táta, ne máma, protože táta jen ten nejbližší jiný)? Že čím dál tím líp víme, že první tři roky jsou absolutně zásadní pro všechno, co přijde potom?“ ptá se autorka.

Papež František jmenoval biskupa Martina Davida, administrátora Diecéze ostravsko-opavské, novým sídelním biskupem téže diecéze, uvádí *Církev.cz*. Po zesnulém biskupovi Františku Václavu Lobkowiczovi se tak stává v pořadí 2. biskupem nejmladší diecéze v zemi. Gratulujeme a vyprošujeme mnoho síly, Božího pozhánání, moudrosti a dobrých

Nový ostravsko-opavský biskup Martin David s apoštolským nunciem Judou Thaddeusem Okolo.
Foto: Roman Polách / Člověk a Víra

spolupracovníků.

Zuří slovní přestřelky týkající se tzv. manželství pro všechny. Pár samozvaných akčních a údajných zástupců církví vyzvalo k „odstranění Aliance pro rodinu“ (která chrání pojetí rodiny a manželství jako svazku muže a ženy, posléze mámy a táty vychovávajících své děti, pozn. red.) „ze státních struktur“. Asi aby jim tedy pro jistotu vzali i občanské průkazy... Přitom nezisková organizace působí především osvětou a stojí si za názorem, který podepírá realitu, díky níž se zmínění autoři jakéhosi dokumentu vlastně narodili. Všiml si toho též dr. Radkin Honzák a na svém blogu uvádí následující myšlenku: „Na jedné straně je RODINA a na druhé různé pozoruhodnosti, které nechť si pro svou existenci najdou jméno a pod tímto jménem vystupují.

Nemám nic proti homosexuálním párům, děsí mě ‚patchworková‘ sesku-

pení, kde děti mají dvě maminky a čtyři tatínky a dále skutečnost, že porodnost v minulém roce klesla pod úroveň, pod níž nebyla nikdy předtím.

Také mi není jasné, proč křesťanské hodnoty jsou zavrženíhodné, když na nich byla postavena – vedle Aristotela – morálka. A morálka, jak píše Greene, je soubor psychologických pravidel užitečných k tomu, aby společenství veskrze sobeckých jedinců mohlo těžit z výsledků společné aktivity. Zakažme Desatera a můžeme se začít vraždit na každém rohu.

Pak ještě nechápu ty osoby, které Alianci pro rodinu daly nálepku téměř militantní sekty. To už je RODINA opravdu tak odporná skutečnost, že její podpora má téměř protistátní perverzní charakter?“

–zd–